

Deputation v/
Bjarne Henrik Hansen og
Finn Boserup
finn@boserup.net
26.08.2019

Folketingets skatteudvalg

Vedr. protokoltilførsel til Nordisk Dobbeltbeskatningsaftale, (lov nr. 1193 af 11. december 2008)

Protokoltilførslen¹ ændrer beskatning af sociale pensioner udbetalt fra de nordiske nabolande, fra skattelempelse efter exemption-princippet til lempelse efter credit-princippet. Hvor pensionerne tidligere *kun* kunne beskattes i kildelandet, kan de efter protokoltilførslen i tillæg beskattes i Danmark.

Argumentet var: "Den gældende artikel 18 giver mulighed for uhensigtsmæssige virkninger, hvis det andet land nok beskatter pension, men med en lav skattesats". (Almindelige bemærkninger, punkt 2)².

Der har tidligere i skatteudvalget været stillet spørgsmål til skatteministeren i relation til problemstillingen: spørgsmål 341/2017³ og 342/2017⁴ stillet af Bjarne Laustsen (S) og besvaret af daværende skatteminister Karsten Lauritzen (V).

Bjarne Henrik Hansen har stillet spørgsmål 547/2017⁵, som også er besvaret af daværende skatteminister Karsten Lauritzen.

Nyt vedrørende problemstillingen:

Spørgsmål og svar har kun drejet sig om, hvorledes man skattemæssigt ligestiller pensionister, "der i øvrigt er i samme situation" (daværende skatteministers ordvalg).

Pensionister, der i deres arbejdsliv har været grænsependlere er imidlertid *ikke* i samme situation: efter ændring i pensionsloven⁶ (2009) får grænsependlere, som har fast bopæl i Danmark og har haft fuldtidsarbejde inkl. social sikring i et af de nordiske lande, sin danske folkepension reduceret efter reglerne om brøkpension.

Pensionsloven, § 8, Stk. 2:

"Ved opgørelsen af bopælstid medregnes dog ikke den tid, i hvilken der samtidig optjenes sociale pensionsrettigheder i udlandet"

Reglerne for retten til dansk folkepension er fraveget, hvor forordning 883 om koordinering af social sikring i EU/EØS har forrang i forhold til de nationale regler.

---

¹ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=122572>

² <https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=121588>

³ <https://www.ft.dk/samling/20161/almdel/SAU/spm/341/svar/1408231/1759236.pdf>

⁴ <https://www.ft.dk/samling/20161/almdel/sau/spm/342/svar/1408227/1759228.pdf>

⁵ <https://www.ft.dk/samling/20161/almdel/SAU/spm/547/svar/1425851/1791488.pdf>

⁶ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=194457>

Ændringen til pensionsloven sikrer, at man kun kan være omfattet af én lovgivning ad gangen. Det som borgeren mister i danske pensionsrettigheder skal i princippet dækkes af udenlandske pensionsrettigheder.

Det forberedende lovarbejde til protokoltilførslen har imidlertid ikke vurderet

- 1) om skattefradrag for pensionister (Norge) kan opfattes som en social rettighed, som pensionisten bør mærke effekten af
- 2) den negative synergieffekt af protokoltilførslen sammenholdt med ændringen af pensionsloven.

Pensioner består traditionelt af tre dele: 1) social pension fra staten 2) arbejdsmarkedspension og 3) private pensionsopsparinger. Hvert land har sin model for sikring af en værdig tilbagetrækning, hvor vægten på hvert af de tre ben, kan være fordelt anderledes end i Danmark.

Danmark har valgt at understøtte pensionisters rådighedsbeløb ved blandt andet ældrecheck, varmetillæg og indtægtsbestemt pensionstillæg. For dem, der har tilknytning til arbejdsmarkedet suppleres med lovbestemt opsparing i Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD) og Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP).

I Sverige sker opsparingen til almän pensjon, for dem der har tilknytning til arbejdsmarkedet, ved at staten opkræver arbejdsgiverafgift. 18,5% af skattepligtig indtægt indsættes på individuelle konti⁷. Hvis løn/pension føres ud af Sverige kan man vælge at betale SINK-skat, som p.t. er 25% brutto⁸
I Norge afsætter staten 18% af skattepligtig indkomst på en individuel opsparing til den offentlige *alderspension*⁹, og pensionister får ved udbetaling et skattefradrag på p.t. knapt 30.000 NOK¹⁰ (ca 22.500 dkk). Hvis pensionen føres ud af landet betales i stedet 15% bruttoskat til Norge.

Det er ikke retvisende blot at sammenligne niveauet mellem de sociale pensioner i de tre nævnte nordiske lande. For en grænsependler, der gennem en stor del af sit arbejdsliv har boet i Danmark og arbejdet i Norge eller Sverige, er balancen mellem de tre ben væsentligt forskellig fra en pensionist, der har boet og arbejdet hele sit liv i Danmark:

- Udbetalingen fra LD og ATP vil være lavere, da der ikke har været dansk indkomst, som har bidraget til opsparingen.
- Private pensionsordninger med fradragsret (kapitalpension) er sandsynligvis fraværende, da der ikke har været dansk indkomst at have fradrag i.
- Efterløn er udelukket, da efterløn forudsætter medlemskab af en dansk A-kasse. Grænsependleren skal være arbejdsløshedsforsikret i arbejdslandet.
- Dansk folkepension vil være reduceret til brøkpension jf. reglerne i pensionsloven. En person, der har arbejdet 30 år udenfor Danmark, vil få 20/40 dansk folkepension.

Det bidrag til pensionistens rådighedsbeløb som det norske skattefradrag har til hensigt at opfylde, bliver imidlertid annulleret, når pensionen bliver credit-beskattet i Danmark. Dermed supplerer de forskellige landes sociale pensioner ikke hinanden *pro rata*.

---

⁷ <https://www.norden.org/da/info-norden/svensk-alderspension>

⁸ <https://www.oresunddirekt.dk/nyheder/sink-skatten-haeves-fra-20-til-25-ved-aarsskiftet>

⁹ <https://www.norden.org/da/info-norden/norsk-alderspension>

¹⁰ <https://www.skatteetaten.no/person/skatt/hjelp-til-riktig-skatt/arbeid-trygd-og-pensjon/pensjon-og-uforetrygd/skatte regler-for-pensjonister/skattefradrag-for-mottakere-av-alderspension-fra-folketrygden-eller-afp/>

Da lovforslaget til protokol-ændringen blev fremlagt i 2008, fremgik det af bemærkningerne:

1. at man ikke forventede det ville give noget særligt provenu.
Skatteministeren har i 2018 anslået statens provenu til ca. 50 mill. kr/år.
2. at man ikke mente det havde EU-retslige konsekvenser.
Vi mener at de skattefordele, som er direkte knyttet til en pensionsudbetaling fra et land, ikke bør kunne annulleres af et andet land. Når sociale pensioner fra Norge og Sverige beskattes efter credit-princippet mens sociale pensioner fra f.eks. Tyskland, England, Belgien og Polen beskattes i Danmark med lempelse efter exemption-princippet, er det forskelsbehandling og brud på princippet om arbejdskraftens fri bevægelighed.
Den vandrende arbejdstager/grænsependlere bør modtage sin pension, med tilknyttede skattevilkår, *pro rata* i forhold til det tidsrum man har været omfattet af udenlandsk sociale sikring, hvilket kun sikres ved exemption-beskatning.
Danmark støtter i andre dobbeltbeskatningsoverenskomster det princip, at udbetalingslandet har beskatningsretten.
3. at man ikke overvejede hvilke økonomiske konsekvenser det ville få for borgeren.
Dansk bosatte, som arbejder og er socialt sikret i udlandet, er en forholdsmæssigt lille gruppe, men de økonomiske konsekvenser for den enkelte kan være store, flere tusind kroner netto om måneden, jf. skatteministerens beregning i svar på spørgsmål 341.
4. Der var ingen overgangsordning, der tog højde for allerede optjent pension.
Overgangsordningen vedrørte kun pensioner, der havde påbegyndt udbetaling før 31. januar 2009. Der var ingen overgangsordning for pensioner, der var optjent, men ikke havde påbegyndt udbetaling. De grænsependlere, der over natten blev ramt af den pludselige ekstra beskatning til Danmark, havde ikke haft nogen chance for at øge andre dele af sin pensionsopsparing. Det nærmer sig lovgivning med tilbagevirkende kraft, og stemmer meget dårligt overens med intentionen om, at pensioner skal være forudsigbare.
5. Der blev ikke afholdt nogen form for høring.
Ingen organisationer eller privatpersoner blev indkaldt til høring, selv om lovændringen fik store økonomiske konsekvenser for dem, protokoltilførslen var rettet imod. Angiveligt er der ikke pligt til høring af lovforslag, der vedrører forhold til andre lande, men lovforslaget vedrørte jo i høj grad også forhold for danske borgere.
6. På *retsinformation.dk* er protokolændringen fortsat ikke forkyndt som en del af den nordiske dobbeltbeskatningsoverenskomst.
På hjemmesiden *retsinformation.dk* vedr. "Lov om indgåelse af dobbeltbeskatningsoverenskomst mellem de nordiske lande"¹¹ står artikel 18 fortsat med sin oprindelige tekst: sociale pensioner *kan kun* beskattes i kildelandet. Loven står som "Gældende".
Der er nævnt tre senere ændringer, men ingen af dem er protokoltilførslen, lov nr. 1193 af 11. december 2008.

Den daværende regering, med Kristian Jensen (V) som skatteminister, talte meget om skattestop. Under Folketingets behandling af sagen var den eneste ordfører, der bemærkede noget, Frank Aen (EL). Frank Aen noterede sig, at forslaget ville give statskassen øgede indtægter, men det blev ikke nævnt hverken af skatteministeren eller af nogen af ordførerne, at det ville have konsekvenser for danske pensionisters skattebetaling.

---

¹¹ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=83974>

Det blev kun sporadisk berørt, at staten kunne få et merprovenu, og selv dette blev nedtonet som "ganske beskedent". Efterfølgende har det jo vist sig, at det ikke var det.

Hvis et lovforslag, der medfører en mer-skat på 4-5.000 kr pr måned, ville ramme danske pensionister bredt, ville det med stor sandsynlighed have afstedkommet en stærk debat i folketingsalen, og forskellige interesseorganisationer ville have været inddraget. I dette tilfælde har protokoltilførslen "kun" berørt en gruppe af grænsependlere, som tæller få tusinde personer, og som ikke har nogen fælles interesseorganisation.

Spørgsmålet er, om protokoltilførslen ville være vedtaget, hvis dens konsekvenser havde været grundigt belyst.

Under forrige folketingssamling, under behandling af L225 vedr. udvidelse af sømandsfradraget til søfolk på forsknings- og havundersøgelseskibe, opfordrede Bjarne Laustsen (S) daværende skatteminister Karsten Lauritzen (V) til også at finde en løsning på den ovenfor beskrevne problematik, der især rammer søfolk ansat i svenske og norske færgerederier og off-shore-arbejdere, der har arbejdet i den norske olieindustri. Skatteministeren svarede dengang, at han ville være positiv overfor at finde en løsning, hvis der var andre, som ville være med til at finde de anslåede 50 mill. pr. år

Vi henstiller, at man genovervejer protokoltilførslen til den nordiske dobbeltbeskatningsaftale, for så vidt angår credit-beskatning af sociale pensioner, således at den oprindelige tekst i artikel 18 i den nordiske dobbeltbeskatningsoverenskomst igen gøres gældende.

Med venlig hilsen

Bjarne Henrik Hansen og Finn Boserup